

Naar buiten!

Groengebieden met eigen karakter

Plantsoen, stadspark, parkbos en minipark

Denk de Reineveldbrug en het kruispunt bij de watertoren weg en daar is het park van vroeger. Ooit liepen het Kalverbos, de Nieuwe Plantage, de Wallertuin en het Noltheniusplantsoen in elkaar over. Met de komst van de huidige trambrug in 1930 was de splitsing definitief. Anno 2010 hebben de groengebieden een geheel eigen karakter. Van een plantsoen met grafzerken en een romantisch stadspark tot een ruig parkbos en een verborgen miniparkje.

Teksten Tekstkeuken, Edith Vos

Landschapsarchitect H.A.C. Poortman ontwierp in 1894 de plantsoenaanleg van de Nieuwe Plantage volgens een romantische, Engelse landschapsstijl. Want Delftenaren wilden omstreeks 1900 kunnen flaneren in het groen. De stadsgracht die langs de kastanjabomen liep, werd gedempt. De toenmalige Vliet werd omgeleid achter de huizen van de Nieuwe Plantage langs en vormt nu het Rijn-Schiekanaal. Op die manier ontstond ook de Wallertuin, een privé-tuin van François Waller, de toenmalige directeur van de Gistfabriek. Inmiddels is die Wallertuin verwilderd en niet langer openge-

steld voor het publiek. Het ruige parkbos biedt onderdak aan broedvogels, vlermuizen en andere planten en dieren, een groene long vlakbij de binnenstad. Het keurige Noltheniusplantsoen dat er tegenover ligt, vormt nogal een contrast. Dit was ooit de privé-tuin van de directeur van de Oliefabrieken, Hugo Tutein Nolthenius en ligt nu verscholen achter de trambrug.

Monumentaal

Van deze groengebieden is de Nieuwe Plantage, sinds 1976 een beschermd stadsgezicht, nog het meest intact. Bij een renovatie van het park zo'n tien jaar geleden tekende Christiaan Beekhuis van de gemeente het ontwerp. "We volgden de originele opzet, maar keken ook hoe het park nu gebruikt wordt. Het origineel heeft beplanting langs de randen om stadsmensen het gevoel te geven echt buiten te zijn. Wij hebben daar de sociale veiligheid in meegenomen, een park moet niet té besloten zijn. Maar de indeling is gelijk, met glooiende plekken waar de oude stadswal liep, drie bloemenperkjes en monumentale populieren, kastanjabomen en platanen. En flinke grasvelden die uitnodigen tot een partijtje voetbal."

Graven in het plantsoen

Tot 1874 was er een gemeentelijke begraafplaats naast de watertoren op de plek van het huidige Kalverbos. Door aanhoudende cholera-epidemieën werden er jarenlang dagelijks mensen begraven. De begraafplaats verdween. Maar vier bijzondere graven, die deel uitmaken van het beschermd stadsgezicht, bleven over. Zoals de grafkelder van de familie van Daan Maas Geesteranus, waar ook de Delftse oud-burgemeester Cornelis Maas Geesteranus is begraven.

"We trekken als familie niet jaarlijks in processie langs het graf, maar bij een lustrumjaar brengen we zeker een bezoek", zegt Daan Maas Geesteranus (foto). "Het is natuurlijk ook een grappige plek voor een graf. En onze familie heeft een nauwe band met Delft. Enkele familieleden hadden vooraanstaande posities in de lokale weverijen. Veel nazaten studeerden in Delft en de kinderen bleven er hangen. Ook in Rijswijk had de familie een landgoed."

Bedrieger

Een ander opmerkelijk graf in het plantsoen langs de Vrijenbanselaan is dat van de vermeende Lodewijk de 17^e. Koning Willem II gaf destijds toestemming om hem als koningszoon te begraven, onder druk van aanhangers van de dood gewaande zoon van Lodewijk de 16^e. Recent dna-onderzoek heeft aangetoond dat niet Lodewijk de 17^e, maar Karl Wilhelm Naundorff in het graf ligt, een bedrieger dus. Maar ook de familieverhalen van Maas Geesteranus liegen er niet om.

Zo zat voorvader Arnoldus Geesteranus in de 17^e eeuw net als Hugo de Groot gevangen in Slot Loevestein. "Bijzonder is dat hij daar is getrouwd met zijn liefde Susanna van Oostdijk en later op simpelere wijze is ontsnapt dan in een boekenkast", zegt Daan Maas Geesteranus. Halverwege de 19^e eeuw is de naam Maas en Geeste-

ranus samengevoegd omdat de naam Geesteranus zou uitsterven. De familie telt nu ruim zeventig naamdragers en heeft al 65 jaar een familievereniging. "En nog steeds krijgt mijn oom Guus Maas Geesteranus als archivaris van de vereniging leuke feitjes boven tafel", lacht neef Daan.

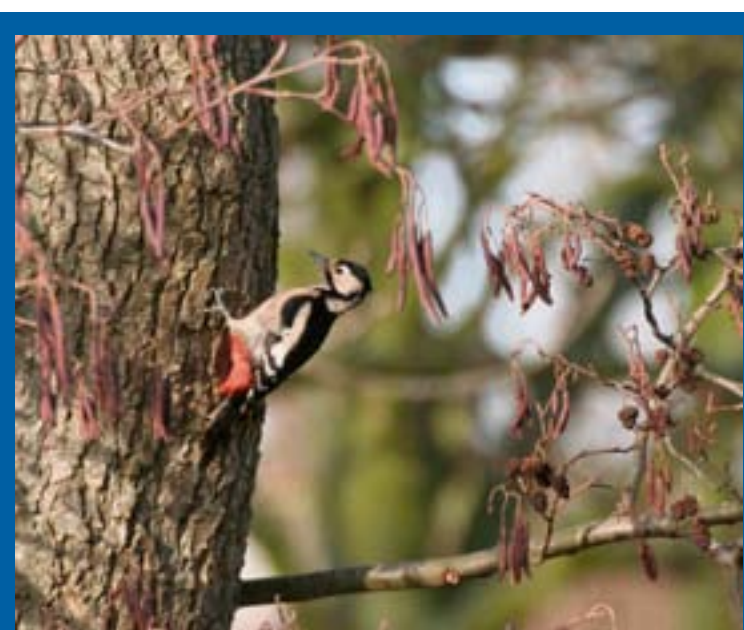
'Spelen voor de gezelligheid'

Als het kan, halen de broers Joris en Martijn (respectievelijk eerste en tweede van rechts) elke avond hun vriend Gijs op om te voetballen. En ook Niels (tweede van links), Fenna, Bas (links) en Jan zijn vaak van de partij. Ze zijn blij met het veld aan de Nieuwe Plantage. "Het is vlakbij en we hebben alle ruimte", zegt

Martijn. "Jammer is de hondenpoep en de drukke weg. De kleintjes rennen zonder nadenken achter de bal aan." Joris rent langs: "We hebben pylonen en handschoenen gekocht, dan kan je lekker keepen."

Door het WK zijn de kinderen nog fanatieker. Gijs draagt het shirt van Sneijder: "We spelen dat we voetbal-

lers zijn van Oranje, hier heb je Huntelaar en hij is Robben." "Nee joh", roept Niels, "dat is een ontzettende ego en als hij ligt, gaat'ie janken!" Na wat gedoe over de opstelling gaan ze verder met strafschoppen. Een paar jongens zitten op voetbal. Martijn: "Maar hier spelen we voor de gezelligheid!"

Specht laat zich horen

Als het even stil is, kan je de spechten aan de Nieuwe Plantage horen. Het roffelende getik van de grote bonte specht en het 'lachen' van de groene specht. Onlangs plaatste de Vogelwacht Delft bij de Nieuwe Plantage extra nestkasten, zo werkt de vereniging aan het behoud van een soortenrijke vogelbevolking. Voorzitter Hans Zweekhorst: "Zo krijgen meer vogels in die biotoop een kans om zich voort te planten. Want spechten in de stad is best bijzonder. Het zijn geen veelvraten zoals kauwtjes die zelfs patat eten. Spechten vliegen niet zoveel, ze gaan van boom naar boom en hippen langs de takken om te eten. Het is een vrij schuwe vogel. Let maar op, als je stilstaat om naar ze te kijken, verbergen ze zich!"